

Invaliditetsydelse og overgang til ny førtidspension i 2013

af konsulent Erik Jappe

Næppe var [lovforslaget](#) om frivillig overgang til førtidspension efter pensionsloven (lov om social pension) fra den "gamle" pensionslovgivning blevet fremsat, før en borger ringede til DUKH og ville høre nærmere om muligheden.

Borgeren, der modtog førtidspension efter reglerne fra før 2003 ([gammel ordning](#)), mente ikke, at han havde fået fyldestgørende rådgivning i sin kommune om den nye mulighed, så derfor skulle han lige have lidt yderligere rådgivning hos DUKH. Borgeren havde over 120.000 kr. om året i indtægt, og der var udsigt til, at indtægten i de kommende år kunne stige. Kommunen foretog modregning i pensionen efter gældende regler, men der havde endnu ikke været tale om at gøre førtidspensionen hvilende. I denne sammenhæng dukkede også spørgsmålet om retten til invaliditetsydelse (IY) op.

IY før den 1.1.2003

IY er en ydelse, som indtil 1.1.2003 blev tilkendt personer i alderen 18 til 65 år, hvis invaliditet var så alvorlig, at de ville have haft ret til højeste eller mellemste førtidspension, hvis de ikke havde haft erhvervsindtægt, der afskar dem fra at opnå en sådan pension. For at komme i betragtning til IY skulle erhvervsvevnen ud fra en rent helbredsmæssig vurdering anses for nedsat med mindst 2/3.

Hvad er IY i dag?

IY er en ydelse, der efter § 21, stk. 1 i [Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.](#) skal tilkendes førtidspensionister på gammel ordning, der har fået retten til pension gjort hvilende efter reglerne i samme lovs § 44 a, stk. 1. Endvidere kan IY efter lovens § 21, stk. 2 tilkendes førtidspensionister på gammel ordning, der på grund af alvorlig høreskade har svære kontaktvanskeligheder.

IY var i 2013 på 2.841 kr. pr. måned svarende til 34.092 kr. årligt. IY er skattefrit, ligesom IY ikke er indkomst- og formueafhængigt.

IY - en ret for "gamle" førtidspensionister

Med virkning fra 1.7.2008 blev det med en [lovændring](#) gjort til en ret at få IY uden individuel vurdering, når en borger får retten til førtidspension gjort hvilende, såfremt han eller hun var tilkendt førtidspension efter de gamle regler før 1.1.2003.

Alle "gamle" førtidspensionister, der kommer i beskæftigelse og får pensionen gjort hvilende, har således ret til at modtage IY, uanset om de hidtil har modtaget almindelig, forhøjet almindelig, mellemste eller højeste førtidspension. Til gengæld har personer, der får tilkendt førtidspension efter reglerne fra 2003 og frem ingen mulighed for eller ret til at få tilkendt IY.

IY kan ikke frakendes

Det fremgår af den gamle pensionslovs § 44, stk. 1, at IY invaliditetsydelse tilkendt efter § 21, stk. 1, ikke kan frakendes. Derimod skal IY til personer med høreskade efter lovens § 21, stk. 2 frakendes, hvis lovens betingelser ikke længere er opfyldt.

Bemærk, at IY ikke kan udbetales sammen med en førtidspension. Hvis en borger bliver tilkendt eller får genoptaget udbetalingen af førtidspension, bortfalder en tidligere tilkendt invaliditetsydelse.

Frivillig overgang til pensionsloven fra 2003

Med [lovændringen](#) gældende fra 1.4.2013 har førtidspensionister efter de gamle regler fra før 1.1. 2003 mulighed for frivillig overgang til førtidspension efter lov om social pension i perioden 1.6.2013-31.12.2013. Følgende fremgår af [lovbemærkningerne](#):

"Med henblik på at bidrage til den sociale balance i 2012-skattereformen er parterne bl.a. enige om, at førtidspensionister, der modtager førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. (gammel ordning), skal have mulighed for frivilligt at overgå til at modtage førtidspension efter lov om social pension (ny ordning). Det er særligt de førtidspensionister, som modtager den laveste førtidspension efter gammel ordning, der kan opnå en fremgang i rådighedsbeløbet ved at overgå til førtidspension efter den ny ordning."

Læs evt. mere om lovændringen i [Skrivelse nr. 9085 af 28. 2.2013 om ændring af lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om social pension og lov om individuel boligstøtte \(frivillig overgang til førtidspension efter lov om social pension\)](#) og i netvaret [Veiledning om frivillig overgang til ny førtidspension](#).

Nogle følger af frivillig overgang

Som borger skal du dog være opmærksom på, at en frivillig overgang fra de gamle til de nye regler kan have nogle konsekvenser.

1) Muligheden for IY bortfalder

Det er stadig muligt efter den seneste reform at få sin tilkendte førtidspension efter de gamle regler gjort hvilende. Hvis du har eller forventer at få indtægt, der vedvarende overstiger det dobbelt af grundbeløbet (2 * 69.648 kr. = 139.296 kr. i 2013), skal kommunen træffe afgørelse om, at retten til førtidspension gøres hvilende for pensionister under 60 år. Reglerne fremgår af den gamle [pensionslovs](#) § 44 a. Heraf fremgår også, at en førtidspensionist til enhver tid kan anmode om at få sin pension gjort hvilende. Sker

det, har du som tidligere nævnt ret til at modtage IY. Denne mulighed bortfalder, hvis du vælger at overgå til førtidspension efter de nye regler.

2) Førtidspension efter de nye regler kan frakendes

Endvidere skal du som borger være opmærksom på, at førtidspension efter de "gamle" regler ikke kan frakendes. Det kan førtidspensionen derimod, hvis du vælger at overgå til de nye regler. Her skal kommunen efter [pensionslovens § 44](#) træffe afgørelse om frakendelse af førtidspension, hvis der er sket en væsentlig forbedring af din arbejdsevne, som medfører, at du vedvarende kan være selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Hvis borgeren modtager IY og ønsker at overgå til ny pensionslov

Det fremgår af [lovbemærkningerne til L 103/2012](#), at borgere, der ikke tidligere har modtaget førtidspension, men alene IY, skal tilkendes førtidspension efter den gamle pen-

sionslov, før de kan overgå til førtidspension efter lov om social pension. Invaliditetsydelsesmodtagere har i princip ret til førtidspension efter gammel ordning, hvis erhvervsindtægten ikke er til hinder for en tilkendelse. Se evt. netsvar: [Fra invaliditetsydelse til førtidspension](#).

Afrunding

Tilhører du gruppen af "gamle" førtidspensionister, der allerede har eller har udsigt til en ikke uvæsentlig indtægt ved personligt arbejde, er det vigtigt at være opmærksom på muligheden for invaliditetsydelse og på, at førtidspension efter de gamle regler ikke kan frakendes, når du skal vurdere om, om du frivilligt skal overgå til pension efter de nye regler.

Endvidere er det vigtigt at være opmærksom på, at muligheden for IY forsvinder ved overgang til førtidspension efter den "nye" pensionslov, ligesom førtidspension efter de nye regler kan frakendes.